

* ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ *

Ο «ΓΗΤΑΥΡΟΣ»

...Και τώρα ας έλθωμεν εις τὸν «Γήταυρον». Τὸ δράμα αὐτὸ πρωτοδημοσιεύθηκε στὸ «Νουμά» τὰ 1908.

Γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, πού τὸ θέατρο ἦτο πατριδέμπορος, ὅπως σημεῖρα εἶναι ἔμπορος «γαμπῶν», τὸ ἔργο αὐτοῦ τοῦ Ρήγα Γκόλφη ἦταν μιὰ ἐπανάσταση μὲς εἰς τὴν καθιερωμένην πατριδοκαπηλίαν. Συγχρόνως αὐτὸ ἔνα ἔργο πού ἐγκαινίαζε μιὰ ἀπαρχὴ νέας φιλολογικῆς περιόδου καὶ ἔρριχνε ἐπαναστατικὰ σπέρματα γιὰ τὴν κοινωνικὴ ἀλλαγὴ. Ὁ Φιντῆς, ἓνα ἀπὸ τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος, εἶναι τέλεια ἐπιτυχημένος, ὁ σύγχρονος τύπος τοῦ Ἐργοδότη — ἐκμεταλλεῦτή. Εἰς τὸ πρόσωπο τοῦ Φιντῆ δίνεται ἡ καλύτερη ψυχολογία τοῦ ἀνθρώπου πού ἐκμεταλλεύεται τοὺς ἄλλους καὶ πλουτίζει εἰς βάρος τῆς ἐργασίας των, συγχρόνως δὲ παρουσιάζεται καὶ ἡ οἰκογενειακὴ ζωὴ — ὁ οἰκογενειακὸς Φιντῆς — πού δὲ χαίρεται τὴ χαρὰ τῶν παιδιῶν του, τὴν εὐτυχίαν τῆς οἰκογένειας, γιατί θέλει νὰ ἐκδιᾷσει τὰ παιδιὰ του νὰ τὸν παρακολουθοῦν στίς σκέψεις του, στὰ φερσίματά του ἀπέναντι τῶν ἐκμεταλλευομένων ἐργατῶν του, ἐνῶ αὐτὰ, ἀπὸ κληρονομικότητα, μοιάζουν τὴν πεθαμένη μητέρα τους, ἴσως, καὶ ἐπαναστατοῦν κατὰ τοῦ σπιτιοῦ των. Ἔτσι ὁ γιὸς τοῦ Φιντῆ, ὁ Σιαῦρος, φεύγει ἀπὸ τὸ πατρικὸ σπίτι, γιατί δὲν ἤθελε νὰ συμφωνήσει μὲ τὸν πατέρα του. Πηγαίνει στὰ ξένα καὶ κερδίζει μὲ τὴν ἐργασία του τὸ ψωμί του. Ἐκεῖ, ἀπὸ κληρονομημένη προδιάθεση πρὸς τὶς ἐπαναστατικὰς ἰδέας, ἡ ἀπὸ ἀντίδραση ψυχολογικὴ κατὰ τῆς σκληρότητος τοῦ πατέρα του ὡς οἰκογενειάρχου καὶ ἐργοδότη, γίνεται σοσιαλιστής. Ὁ Σιαῦρος ἐκναγυρίζεται στὸ πατρικὸ σπίτι, δὲν κάνει καμιά παραχώρησιν στὸν πατέρα του καὶ δὲ θυσιάζει καθόλου καμιά ἀπὸ τὶς ἰδέας του. Ἀντὶ νὰ πεισθεῖ ἀπ' ὅσα τοῦ λέγει ὁ πατέρας — ἐργοστασιάρχης, προσπαθεῖ αὐτὸς νὰ πείσει τὸν ἐργοστασιάρχην — πατέρα του γιὰ τὴν ὀρθότητα τῶν ἰδεῶν του καὶ τὴ νομιμότητά των προθέσεων του. Κι ἅμα βλέπει πῶς ὁ ἐργοδότης Φιντῆς εἶναι ὁ ἴδιος ἐκμεταλλεὺτής, ξαναφεύγει ἀπὸ τὸ πατρικὸ σπίτι χωρὶς νὰ τὸν συγκρατήσουν αἰσθήματα στοργῆς γιὰ τὴ μικρὴ ἀδερφή του — πού τὸν μοιάζει, — καὶ τὴ γιὰγιά του. Φεύγει χωρὶς νὰ ξαναγυρίσει πιά. Στὸ σπίτι ὅμως τοῦ Φιντῆ πρόκειται νὰ συμβεῖ καὶ κάτι ἄλλο, πολὺ χειρότερο. Τὸ πρῶτον εἶχε διατάξει τὸ μηχανικὸ τοῦ ἐργοστασίου του, ἂν καὶ τὰ καζάνια τοῦ μηχανοστασίου ἦσαν παλιά, νὰ θηλώσει τὴ θερμοκρασίαν γιὰ νὰ κοποῦνε μερικὲς σιδερένιες πλάκες μὲ τὸ ψαλλίδι, πού ἔπρεπε νὰ κινηθεῖ μὲ αὐτό. Τὰ καζάνια ἐπαθὺν ἐκρηξήν καὶ τὸ μηχανοστασίον τινάχθηκε στὸν ἀέρα μαζί μὲ κάμποσους ἐργάτες. Τὸ προσωπικὸν τώρα τοῦ ἐργοστασίου τοῦ ζητεῖ ἐκδίκησιν — εἶναι ὁ ὀργισμένος ἐργατὴς κόσμος, ὁ λαὸς ὁ «Γήταυρος» τῶν παραμυθιῶν, πού ἔρχεται στὸ σπίτι τοῦ Φιντῆ γιὰ νὰ ἐκδικηθεῖ. Αὕτη εἶναι πάντω κάτω σύντομα ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἔργου.

Σφιχτοδεμένο, καλοδουλεμένο, μὲ ἀριτοὺς ψυχολο-

γικούς χαρακτηρισμούς. Ἡ ἐπαναστατικὴ πνοή του, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὡς τὸ τέλος, δίνει κάποιον ἰδιαιτερόν τόνον εἰς τὸ ἐνδιαφέρον πού προκαλεῖ ἡ πλοκὴ καὶ ἡ ἐξέλιξίς του.

Ὁ «Γήταυρος» θὰ παραμείνῃ μέσα στὴ φτωχὴν μας σοσιαλιστικὴν φιλολογία ἔργο δυνατό καὶ ἐμπνευσμένο. Ἄν εἰς τὸ παρελθὸν παίχτηκε τόσες φορές σὲ ἐργατικὰ παραστάσεις, σημεῖρα πού τυπώθηκε σὲ βιβλίον, νομίζουμε πῶς θὰ διαβαστεῖ ἀπ' ὅλους τοὺς μορφωμένους μας ἐργάτες καὶ σοσιαλιστές. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνῶμε μιὰ μεγάλη ἀλήθειαν, πῶς ὅσον δῆποτε μεγάλοι κομμουνιστὲς καὶ ἐπαναστάτες ἂν εἴμαστε, δὲν ἀξίζουμε τίποτε ἂν δώσουμε τὴν ἀπαιτούμενη σημασίαν στὴν τέχνη. Καὶ γιὰ νὰ ποτήσουμε δικούς μας συγγραφεῖς καὶ καλλιτέχνες πρέπει πρὸς τοὺς ὀλίγους πού ἔχουμε νὰ δειξοῦμε, διαβάζοντας τὰ ἔργα τους, ὅλοι μας τὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ἐχτίμησιν.

-Εφ. «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ»

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ

Στὴ συγκέντρωσιν τῆς περασμένης Κυριακῆς πρωτάρχισαν τὰναγνώσματα στὴ Συντροφίαν. Ὁ κ. Α. Δηληγιάννης, ἀπὸ τὰ μέλη, μίλησε γιὰ τὶς γλωσσικὰς ἰδεολογίας Ronsard καὶ Malherbe, γιὰ τὴ Γαλλικὴ Ἀκαδημία, γιὰ τὸ Παλάτι Rambouillet, γιὰ τὸν κλασικισμό κτλ.

Σήμερον, Σάββατον, στίς 6 τὰπόγεμα, στὴν ταχτικὴν συγκέντρωσιν ὁ κ. Β. Βλαβιανός θὰ μιλήσῃ γιὰ τὴν «Ἱστορίαν τῆς Φοιτητικῆς Συντροφίαν» ποῦ γράφει ἐν' ἀπὸ τὰ παλιά της μέλη, καὶ θακοινοποιήσῃ συζήτησιν γιὰ τὶς μελλοντικὰς ἐνέργειας τῆς Συντροφίαν.

Ἡ λέσχῃ μας (Κοραὴ 10 καὶ Πανεπιστημίου) εἶναι ἀνοικτὴ καθὲ βράδι ἀπὸ τὶς 5 ὡς τὶς 7.

Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

Στὴ στήλῃ αὐτῇ παρακαλοῦμε ὅλους τοὺς ἀναγνώστες μας νὰ μᾶς βοηθήσουν.

Αἱ ἀρχαὶ ΘΕΩΡΗΣΑΝΤΕΣ αὐτὸν ὡς ἐπαναστάτην, προέβησαν εἰς τὴν σύλληψίν του.

(«Ἐθνος» 6 Γενναρίου 1921, σελ. 4, κολόνα 2)

ΑΝΘΙΝΟΙ ΓΑΜΟΙ

Δυὸ ποιητικὰς ψυχὰς, δυὸ ἀληθινὰ διαλεχτὰς ὑπαρξες, ἡ Ἰουστίνη μας (δ. Καλομοίρα Κουρούκλη) καὶ ὁ Μπάμπης Ματαράγκας, ποιητὴς καὶ αὐτός, παντρεύτηκαν στὸ Ληξούρι. Ὁ «Νουμάς», σὰν πνευματικὸς τους πατέρα, τοὺς στέλνει τὶς ὁλόψυχες εὐχὰς του.